

Jihočeská univerzita

Filozofická fakulta, Ústav bohemistiky

Datum odevzdání posudku: **9. 6. 2014**

Studentka: **Hana Káplová**

Obor: **Historie – Bohemistika**

Oponentka bakalářské práce:

PhDr. Věra Pospíšilová

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Masopust ve starší české literatuře a jeho podoba v současném folklóru na Trhvosvinensku

.....

název

Bakalářská práce studentky Káplové je vyústěním jejího dlouhodobého zájmu o folklór v oblasti, v níž žije. Pokouší se o propojení tématu folklórního a literárněhistorického. Téma masopustu, které si zvolila, má řadu přesahů do starší české literatury od středověku po humanismus. V úvodních kapitolách definuje masopust jako pohansko – křesťanský fenomén a zabývá se masopustní koledou na Trhvosvinensku, v obcích Čížkrajice (s Boršíkovem, Strání a Chvalkovem), Rychnov u Nových Hradů a Mohuřice. Pojednává o jednotlivých variantách v podobě koledy růžičkové, slaměné, mladé i ženské, popisuje složení průvodu a jednotlivé maškary, uvádí obřadní formule a text vlastní koledy, v níž upozorňuje na humorné, kritické i parodické prvky (litanie, pohřeb, Desatero aj.). O jednotlivých projevech masopustního veselí nepojednává izolovaně, ale poznatky dává do souvislostí a průběžně uvádí rozdíly mezi masopustem v jednotlivých lokalitách.

Čtvrtá kapitola pojednává o reflexi masopustu ve starší české literatuře. Již v kapitole o historii masopustu připomíná nejstarší zmínku u Jindřicha z Isernie, konstatuje, že v literatuře středověké nenajdeme zachyceno masopustní veselí, ale pouze odsudky z pera kněží nebo laické inteligence. Tomáš Štítný zavrhuje masopust v Řečech svátečních a nedělních, podobně jako Hus a Chelčický ve svých Postilách. (Hus v kázání na 14. neděli s názvem Na masopust.) Studentka lituje, že se autoři zaměřili na pranýřování obzerství, smilství, nezřízeného veselí, převlékání se do masek a smažení koblih, ale nezanechali budoucím generacím konkrétní popisy masopustních průvodů a obřadů.

Humanistická literatura poskytuje materiálu podstatně více: V době masopustu se odehrává boccacciovská povídka Hynka z Poděbrad Rozprávka o jedné pěkné paní jménem Salomeny..., z tradičního obrazu masopustního času se vymyká několikařádkový Devátý kus příběhů o bratru Palečkovi, těžící z přísné bratrské mravnosti a zbožnosti. Dalším dílem v bakalářské práci interpretovaným je Massopust Vavřince Leandra Rvačovského z Rvačova.

Studentka se zabývá jednotlivými artikuly od vzniku a vysvětlení jména personifikovaného Masopustu po jeho moc, sňatek a zplození dvanácti synů s manželkou Pýchou, k soudu s Quadragesimou a Masopustovu smrt a pohřeb. V díle Mikuláše Dačického z Heslova nachází dvě veršované skladbičky - Tragedie Masopusta a Pokoj žaluje na Masopusta a jeho dvořany. Masopustním hrám je věnována další kapitola, vedle Dačického jsou uvedeny anonymní hry Selský masopust, Hádky Masopusta s Postem a Vítězství Posta nad Masopustem.

V Závěru studentka shrnuje poznatky o masopustních koledách na Trhvosvinensku s poukazem na místní specifika. Dokladem toho, že má masopust v české kultuře dlouhou tradici a pevné místo, jsou literární díla v práci interpretovaná od středověku po humanismus, kde se převážně objevuje personifikovaná postava Masopustu.

Práce je cenná jak svou částí literárněhistorickou a interpretační, tak částí folkloristickou, reflektující současný stav masopustní koledy ve vymezené oblasti, což pěkně dokládají přílohy. Práci doporučuji k obhajobě.

Návrh klasifikace bakalářské práce: **výborně**

.....
podpis oponentky bakalářské práce

V Českých Budějovicích 9. 6. 2014